

SPOTKANIA Z ZABYTKAMI

miesięcznik popularnonaukowy

TOWARZYSTWA OPIEKI NAD ZABYTKAMI

zrealizowano w ramach Programu Operacyjnego Promocja Czytelnictwa ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

9 (259) XXXII Warszawa 2008

ADRES REDAKCJI:

00-460 Warszawa, ul. Agrykoli 1

tel./fax 0-22 622-46-63

e-mail: spotkania@zabytki-tonz.pl

<http://www.spotkania.pl>

REDAKCJA:

Wojciech Przybyszewski

redaktor naczelny

Lidia Bruszewska

zastępca redaktora naczelnego

Ewa A. Kamińska

sekretarz redakcji

Jarosław Komorowski

Piotr Berezowski

opracowanie graficzne

WSPÓŁPRACOWNICY:

Witold P. Glinkowski, Stanisław Grzelachowski,

Adam Konopacki, Marek Konopka,

Robert M. Kunkel, Zbigniew Michalczyk,

Zdzisław Skrok, Janusz Sujecki,

Tomasz Urzykowski, Hanna Widacka,

Wanda Załęska

RADA REDAKCYJNA:

dr hab. Dorota Folga-Januszewska

dr hab. inż. Danuta Kłosek-Kozłowska

prof. dr hab. Marek Kwiatkowski

prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska

prof. dr hab. Jacek Purchla

prof. dr hab. Andrzej Rottermund

prof. dr hab. Bogumiła Rouba

dr Tadeusz Rudkowski (przewodniczący)

prof. dr hab. Anna Sieradzka

mgr Ewa Siurawska

mgr Andrzej Sołtan

dr hab. inż. Bogusław Szmygin

prof. dr hab. Andrzej Tomaszewski

Wydawca:

Oficyna Wydawnicza

Towarzystwa Opieki nad Zabytkami

dyrektor: Ewa Siurawska

00-459 Warszawa, ul. Myśliwiecka 1A,

tel. 0-22 629-62-26, tel./fax 0-22 622-46-74

www.zabytki-tonz.pl

Druk:

CENTRUM OBSŁUGI
KANCELARII PRZESŁA RADY MINISTRÓW

02-903 Warszawa, ul. Powsińska 69/71

tel. 0-22 694-67-52, fax 0-22 694-62-06

www.cokprm.gov.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo wprowadzania zmian i skrótów w materiałach przeznaczonych do publikacji oraz publikowania wybranych artykułów w wersji elektronicznej. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Nakład: 6000 egz.

OD REDAKCJI

Miejsce zaledwie piętnaście lat od obchodzonych po raz pierwszy w Polsce Europejskich Dni Dziedzictwa, a już nie można byłoby wyobrazić sobie września – miesiąca dopiero od niedawna tak jednoznacznie kojarzącego się z tym dorocznym świętem. W tym roku rozpoczynamy już więc szesnastą edycję EDD. Jej niezwykle pojemne i nośne hasło – to „Korzenie tradycji. Od ojcowizny do ojczyzny”. Jak je rozumieć?

Według Aleksandra Brücknera od słowa „ojciec” utworzono inne – „ojczyzna”, które „pierwotnie «ojcowiznę» znaczyło, tak że Orzechowski a za nim inni w 16. wieku dla «ojczyzny» łacińskiego terminu «patria» używali” (Aleksander Brückner, *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Kraków 1927, s. 377). Witold Doroszewski w „ojcowiznie” widzi raczej „ziemię, majątek dziedziczony po ojcu; majątek należący od wielu lat do jednej rodziny”, a dla „ojczyzny” przyjmuje przejrzystą definicję: „kraj, w którym się ktoś urodził i który jest krajem jego rodaków” (*Słownik języka polskiego*, t. V, Warszawa 1963, ss. 896, 898).

W definicjach tych nie ma więc miejsca na objaśnienie mozolnego, często trudnego i pełnego niebezpieczeństw, obciążonego licznymi wyrzeczeniami i tragicznymi (w skali już nie jednostki, lecz całego narodu) wydarzeniami historycznego procesu dochodzenia od ojcowizny do ojczyzny. Tym zajmuje się historia, w szczególności historia społeczeństw. Ale tegoroczne hasło Europejskich Dni Dziedzictwa podpowiada nam jeszcze, że rozglądając się wokół siebie dobrze byłoby zacząć od poszukiwania tego, co możemy nazwać „korzeniami tradycji”. Obie więc części tegorocznego hasła pozostawiają wszystkim tym, którzy rozumieją wymienione słowa, wiele przestrzeni do wypełnienia. Tak też pojmujemy i my obecne przesłanie EDD – w każdym z artykułów w numerze można znaleźć i „tradycję” i „jej korzenie”, i „ojcowiznę” i „ojczyznę”, a nawet to, co nazywamy „patriotyzmem”.

Poza artykułami przygotowanymi z okazji Europejskich Dni Dziedzictwa, tym razem dla wszystkich chętnych mamy jeszcze jedną niespodziankę. To zaproszenie na zorganizowaną przez Towarzystwo Opieki nad Zabytkami w Ermitażu w warszawskich Łazienkach Królewskich wystawę prac Romana Muchy, artysty plastyka, dobrze znanego naszym czytelnikom. Na wystawie będzie można zobaczyć – w większości w postaci oryginalnych linorytów, miedziorytów i rysunków – wiele zabytkowych cerkwi, drewnianych kościółków i innych bardziej lub mniej znanych zabytków. Bilet wstępu niepotrzebny! Wernisaż już 4 września (czwartek) o godz. 14.00! Wystawa będzie czynna do końca miesiąca.

Wojciech Przybyszewski

Przypominamy, że redakcja czeka na zgłoszenia kandydatów w konkursie miesięcznika „Spotkania z Zabytkami” LAUR ROKU! Nagroda przyznawana jest za udostępnienie szerokiej publiczności odrestaurowanego i utrzymanego w należytym stanie zabytku architektury w Polsce. Kapituła Nagrody raz w roku rozpatruje nadesłane propozycje. Regulamin Nagrody można znaleźć na naszej stronie internetowej (www.spotkania.pl) oraz w „Spotkaniach z Zabytkami”, nr 4, 2008.